

Praca *Zranione słowa. Agoniczne i dyskryminacyjne aspekty dyskursu metaliterackiego* jest pracą teoretycznoliteracką, w której podjęto próbę opracowania narzędzi teoretycznych przydatnych do opisu okołoliterackich sporów i konfliktów. Autor odchodzi w tym celu od przyjętej koncepcji Pierre'a Bourdieu, wykorzystując zamiast tego filozofię Jacquesa Rancière'a.

Pierwszy rozdział pracy poświęcony został problemom związanym z teorią pola literackiego Bourdieu. Omówiono w nim implikacje stosowania tej teorii na polskim gruncie, zwłaszcza w kontekście badań przeprowadzonych przez Grzegorza Jankowicza, Jana Sowę i pozostałych uczestników projektu *Literatura polska po 1989 roku w świetle teorii Pierre'a Bourdieu*. Szczególną uwagę zwrócono zwłaszcza na problem zaniku literackiego *illusio*. Podjęto również temat przeprowadzonej przez Rancière'a krytyki koncepcji Bourdieu, a następnie porównano pojęcie pola literackiego z wprowadzaną kategorią dyskursu metaliterackiego.

W rozdziale drugim omówiono problem sygnatury jako istotnego elementu dynamiki okołoliterackich sporów. Przeprowadzono w tym celu trzy krótkie studia przypadków, poświęcone kolejno: pewnemu konfliktowi Magdaleny Samozwaniec z redakcją „Wiadomości Literackich”, skomplikowanej historii koniektury jednego z utworów Juliusza Słowackiego oraz badaniom Aleksandra Nawareckiego nad twórczością ks. Józefa Baki oraz jej recepcją. Studia te pozwoliły pogłębić rozumienie kategorii dyskursu metaliterackiego i rozważyć zagadnienie jego materialności.

Rozdział trzeci poświęcono metaliterackim narracjom tworzonym wokół kwestii rozrywki. Dekonstrukcja pojęcia „rozrywki” oraz rozważania nad jej rolą w dyskursie strukturalistycznym, pozwoliły przejść do kwestii Rancière'owskiej lektury *Listów o wychowaniu estetycznym człowieka* Fryderyka Schillera. Wypracowane w rozdziale narzędzia krytyczne przetestowane zostały na *Książkach najgorszych* i *Czytelniku ubezwłasnowolnionym* Stanisława Barańczaka.

Czwarty, ostatni, rozdział pracy dotyczy sporów związanych z kwestią czytelnictwa. Omówiono w nim zarówno kontekst tych dyskusji, jak i najważniejsze narzędzia teoretyczne, które mogą być pomocne dla ich zrozumienia – przede wszystkim koncepcje Michela Foucaulta oraz Ernesto Laclau i Chantal Mouffe. W dalszej części rozdziału, wykorzystano opowieść Rancière'a o metodzie Josepha Jacotota oraz historię sporu Gombrowicza i Foucaulta do wypracowania propozycji alternatywnego ujęcia tego kontrowersyjnego tematu.

”Wounded Words. Agonic and Discriminatory Aspects of the Meta-Literary Discourse” is a theoretical-literary paper in which an attempt was made to develop theoretical tools useful for describing literary disputes and conflicts. To this end, the author deviates from the accepted concepts created by Pierre Bourdieu, using Jacques Rancière’s philosophy instead.

The first chapter of the work was devoted to problems related to Bourdieu’s theory of the literary field. It discusses the implications of applying this theory in Polish literary studies, especially in the context of research carried out by Grzegorz Jankowicz, Jan Sowa and other participants of the project “Polish Literature after 1989 in the Light of Pierre Bourdieu's Theory”. Particular attention was paid to the problem of the decline of literary *illusio*. The subject of the criticism of Bourdieu's concepts carried out by Rancière was also discussed, and then the concept of literary field was compared with the category of meta-literary discourse.

The second chapter discusses the problem of a signature as an important element of the dynamics of literary disputes. To this end, three short case studies were carried out, devoted to: a certain conflict between Magdalena Samozwaniec and the editors of 'Wiadomości Literackie', the complex history of certain conjecture of one of the works of Juliusz Słowacki, and Aleksander Nawarecki's research on the work of Józef Baka and its reception. These studies allowed to deepen the understanding of the category of meta-literary discourse and consider the issue of its materiality.

The third chapter is devoted to meta-literary narratives created around the issue of distraction and *divertissement*. The deconstruction of the concept of "divertissement" and reflection on its role in the structuralist discourse allows to move on to the issue of Rancière's reading of “On the Aesthetic Education of Man in a Series of Letters” by Friedrich Schiller. The critical tools developed in the chapter were tested on Stanisław Barańczak’s “The Worst Books” and “The Incapacitated Reader”.

The fourth and final chapter of the thesis concerns disputes related to the issue of readership statistics. It discusses both the context of these discussions and the most important theoretical tools that can be helpful in understanding them - primarily the concepts developed by Michel Foucault, Ernesto Laclau and Chantal Mouffe. Later in the chapter, Rancière's tale of the method of Joseph Jacotot and the story of the dispute between Gombrowicz and Foucault are used to work out an alternative approach to this controversial topic.